

HPV-vaccin - rutin för Region Dalarna

Vilka rekommenderas vaccin?

- Personer upp till 26 år som inte tidigare har vaccinerats mot HPV. HPV-vaccination ingår i barnvaccinationsprogrammet och erbjuds i årskurs 5.

Dosering och intervall

Personer som vid första dosen är yngre än 27 år vaccineras med två doser Gardasil 9 med minst sex månaders intervall. För personer över 18 år kan intervallet med fördel vara längre, exempelvis tolv månader.

Personer med nedsatt immunförsvar eller som lever med HIV bör vaccineras med tre doser enligt vaccinetts [FASS-text](#).

Var ska vaccination erbjudas?

Elevhälsan har skyldighet att erbjuda kompletterande vaccination upp till 18 års ålder enligt barnvaccinationsprogrammet. För pojkar gäller detta endast om de är födda 2009 eller senare.

Personer över 18 år som rekommenderas vaccination ska erbjudas via sin vårdcentral. Vaccin kan också erbjudas på vissa ungdomsmottagnar eller specialistmottagningar. Även vissa aktörer utanför regionen, som t ex elevhälsan och försvarsmakten kan erbjuda vaccination till personer över 18 år.

HPV-prov i samband med vaccinering av kvinnor 23 år eller äldre

Enligt det nationella programmet för förebyggande av livmoderhalscancer bör den som ordinerar HPV-vaccin till en kvinna som är 23 år eller äldre vid vaccineringstillfället även erbjuda ett vaginalt HPV-prov i samband med den första vaccinationsdosen.

Provet kan tas som ett självprov, vilket tillhandahålls av barnmorska på en barnmorskemottagning. I samband med vaccination kontaktar vaccinatören barnmorska, som beställer självprovet. Självprovet levereras med post hem till patienten.

Avgift

Rekommenderade grupper erbjuds vaccination kostnadsfritt och betalar ingen stickavgift.

Personer som vaccineras med första dosen innan de har fyllt 27 år får dos två (och dos 3 i de fall det är aktuellt) kostnadsfritt även om de då har hunnit fylla 27.

Ordination

Distriktssköterskor eller sjuksköterskor med specialistutbildning i hälso- och sjukvård för barn och ungdomar får ordinera vaccin till rekommenderade grupper.

Andra sjuksköterskor får administrera vaccin som har ordinerats. För att få ordinationsrätt behöver de ha genomgått en högskoleutbildning inom kunskapsområdet

vaccinationsverksamhet om minst 3 hp (Utbildningen bedöms och godkänns av verksamhetschefen).

Vid vaccinering av personer under 18 år behöver en samtyckesblankett vara underskriven av vårdnadshavare: [Samtyckesblankett för HPV-vaccin \(från SKR, olika språk\)](#). Om barnet bedöms tillräckligt moget för att själv ta ställning krävs inte vårdnadshavares samtycke. Mognadsbedömning ska dokumenteras i journalen.

Läkare på specialistklinik kan ordinera vaccin i Mitt Vaccin och hänvisa patienten till att kontakta sin vårdcentral för vaccination.

Beställning av vaccin

Vaccin till rekommenderade grupper beställs på Region Dalarnas avtal - se [Beställning av vaccin - regiondalarnaplus.se](#)

Observera att vaccin som beställts på avtalet inte får användas för vaccinationer till ej rekommenderade grupper där patienten själv betalar för vaccinationen.

Vaccination till ej rekommenderade grupper

Personer som inte ingår i rekommenderade grupper (T ex personer som är 27 år eller äldre, eller som tidigare har vaccinerats mot HPV med det gamla vaccinet *Gardasil*) kan mot egen betalning erbjudas vaccination via en vårdcentral eller hänvisas till privat vaccinationsmottagning. Vaccinet ska i dessa fall ordineras av läkare. Vaccin kan antingen beställas utanför avtalet (förpackning med en spruta), eller skrivas på recept och hämtas ut på apotek. Injektionsavgift tas ut enligt [Vårdavgiftshandboken](#).

Observera att vaccin som beställts på avtalet inte får användas för vaccinationer till ej rekommenderade grupper där patienten själv betalar för vaccinationen.

Personer som vid första dosen är 27 år eller äldre bör vaccineras med tre doser enligt vaccinet [FASS-text](#).

Information om vaccinet

Gardasil 9 skyddar mot infektion av nio typer av HPV, vilket beräknas ge ca 90 % skydd mot livmoderhalscancer samt förebygger kondylom. Det förväntas även ge ett skydd mot cancer i vagina, vulva, penis, svalg och ändtarmsöppning.

Män som har sex med män, transpersoner och personer som lever med HIV har högre risk för HPV-orsakad cancer, och är därför särskilt viktiga att nå med vaccination.

Flickor födda 1990 och senare samt pojkar födda 2009 och senare har erbjudits vaccination i årskurs 5 inom barnvaccinationsprogrammet. Kvinnor födda 1994–1999 (samt vissa födda 2000-2001) har under 2021–2025 erbjudits vaccination inom ett forskningsprojekt för att utrota livmoderhalscancer. Projektet avslutas den 31 december 2027 då deltagarna erbjudits dos 2 (sista dosen).

Det gamla vaccinet *Gardasil*, som gavs fram till 2019, skyddar mot fyra typer av HPV, vilket förebygger kondylom samt anses ge ca 70 % skydd mot livmoderhalscancer.

Personer som tidigare har vaccinerats med *Gardasil* kan vid önskemål vaccineras med en kompletterande dos *Gardasil 9* för att få ett mer effektivt skydd (Se rubriken Vaccination till ej rekommenderade grupper)

Ytterligare information för hälso- och sjukvårdspersonal

[Vaccin mot Humant papillomvirus \(HPV\)](#) (Folkhälsomyndigheten)

[Vaccination av barn och ungdomar – vägledning för vaccination enligt föreskrifter och rekommendationer](#) (Folkhälsomyndigheten 2025 – innehåller allmänna principer för vaccinering, ordinationsrätt, journalföring och registrering)

[HPV-vacciner: EMA bekräftar att beläggen inte ger stöd för att de orsakar CRPS eller POTS](#) (EMA, European medicines agency 2016)

Information till patienter

[1177 - Vaccination mot HPV](#)

[Bra att veta om HPV](#) (Faktablad till föräldrar, på flera olika språk, Folkhälsomyndigheten)
